

dni pozneje izdihnil svojo dušo popolnoma udan v voljo božjo.

Pogreb je bil v nedeljo, dne 23. decembra popoludne; deset čč. gg. duhovnikov je spremljalo svojega tovariša k večnemu počitku. Pogreba se je udeležilo dokaj naroda; zadnjo pot je rajnemu župniku posodilo tudi osem učiteljev, ki so mu zapeli koj ganljivo nagrobno. Hvala vam presrečna, gospodje učitelji!

Rogaški nadžupnik in dekan vlč. g. Tombah je imel nagrobni govor; glasno ihtenje po cerkvi je pričalo, kako silno so pretresle njegove besede srce vsakemu; ali to je bilo tudi znamenje, kako je rajnega narod ljubil in čislal. Tudi jaz bi ne pisal nikdar teh vrstic, ako bi pokojnik ne bil goreč duhovnik in vrl narodnjak; kajti oskrunja se naroden časnik, če piše osmrtnico komur, ki si tega častnega spomenika ni bil zaslužil, ker ni storil ničesar za svoj narod. Rajnik je pesnikoval že na gimnaziji; v bogoslovju je spisal božično dramo, ki se je uprizorila tedaj. Ne vem sicer, je-li kaj zapustil slovstvenega blaga, ali pravil mi je večkrat, da namerava preložiti divno pesem Mickiewiczevo: «Pan Tadeusz».

Vsled gostega preseljevanja si pokojnik ni prihranil ničesar; vendar je podpiral narodna podjetja, kolikor je mogel; n. pr. Ciril-Metodovo društvo, dijaške kuhinje itd. za bralna društva bi bil dal, če treba, zadnji novčič.

Prezgodaj si umrl, dragi prijatelj; nisi dočakal sloge domače, po kateri si tako srčno hrepenel. Oj, mnogo bi se lahko koristil svojemu narodu; ali zgodi se volja božja! Bože mili, nakloni naši domovini gorečih in značajnih duhovnikov in rodoljubov, kakor je bil rajnik; zatorej mu bodi zemljica lahka in naj uživa večno plačilo na onem svetu za svoje delovanje! J. Sattler.

Gospodarske stvari.

Kompóst.

(Dalje.)

Dalje se mora kompost sestavljati iz tvarin, ki njega vrednost, rastlinsko hrano v njem pomnožujejo, deloma pa tudi razkrojevanje mineraličnih snovi vsled razširjajoče se ogljikove kisline pospešijo. Tu sem spadajo vse tvarine, ki se na lahek način s stroški, ki niso višji nego njih vrednost, pridobivajo. Te se zbirajo ali na posestvu, deloma pa se morajo tudi nakupovati, da bode redilnost komposta večja, da bodo redilne tvarine v njem v pravem razmerju.

Te tvarine naj bodo take, da posebno v kompostu, ki je za travnike namenjen, ki mora torej povsem droben biti, hitro dobro razpadejo, naj obstojé iz organskih snovi, iz katerih se veliko ogljikove kisline razvija, ali pa naj imajo več ali manj redilnih snovi v sebi. Da pa moremo vrednost redilnosti teh tvarin ceniti, moramo najprej vedeti, katere redilne snovi so za rastline najvažnejše. V zemlji pomanjkuje navadno dušica, ki prihaja večidel po organskih tvarinah v zemljo, in pa mineralične snovi, kalij in fosforova kislina, ki sta v rastlinskem pepelu ali sploh pepelu organskih tvarin, ki se pa v naravi tudi nahajajo v raznih rudninah itd. Pomanjkuje v zemlji ena ali druga teh snovi, rastline ne morejo uspešno rasti, zaostajajo, treba torej z enakimi tvarinami gnojiti. Kolikor več ima kaka tvarina teh gnojilnih snovi v sebi, toliko več je za gnojenje vredna.

Najprej si spravljajte tvarine, ki se morejo v bližni okolici po ceni dobiti. Slab gospodar, ki zavrže, kar ima doma, pa pošilja svoj denar drugam, celo v tuje

kraje. Vendar pa ni mogoče pri napravljanju komposta vselej izogniti se tudi nakupovanju. Poglejmo si nekaj takih tvarin, ki se 1. na vsakem posestvu ali vsaj v bližini dobijo.

V 1000 kg praprota je: 18 kg kalija, 4 kg fosforove kisline; suhih kopriv 29.3 kg dušica, 2.9 kg kalija, 9.4 kg fosforove kisline, 114 kg vode; (frišne koprive imajo 830 kg vode); suhe rese iz vode 24 kg dušica, 16.1 kg kalija, 16 kg fosforove kisline, 169 kg vode; frišne krompirjeve zeli 4.9 kg dušica, 4.3 kg kalija, 1.6 kg fosforove kisline, 770 kg vode; listja od pese 3 kg dušica, 4.5 kg kalija, 1 kg fosforove kisline, 905 kg vode; plev pšenice 7.2 kg dušica, 8.4 kg kalija, 4 kg fosf. kisline, 143 kg vode; luščin od fižola 16.8 kg dušica, 35.5 kg kalija, 2.7 kg fosf. kisl., 150 kg vode; tropin od grozdja 17.2 kg kal., 4.6 kg fosf. kisline, 650 kg vode; mahu 10.5 kg dušica, 13.4 kg kalija, 1.6 kg fosf. kisline, 250 kg vode; stelje od bukke 10.0 kg dušica, 2.3 kg kalija, 2.4 kg fosf. kisline, 140 kg vode; stelje od smreke 9.0 kg dušica, 1.3 kg kalija, 2.0 kg fosf. kisline, 126 kg vode; vinskih drož 13.1 kg dušica, 33.4 kg kalija, 3.6 kg fosf. kisline, 536 kg vode; hrošči 30.1 kg dušica, 5.0 kg kalija, 5.6 kg fosf. kisline, 704 kg vode; pezdur od lanu 0.8 kg kalija, 0.4 kg fosf. kisline, 100 kg vode; klice ječmene 36.0 kg dušica, 20.8 kg kal., 18.2 kg fosf. kisline, 80 kg vode; čresla od strojarjev 14.0 kg dušica, 13.0 kg fosf. kisl.; saj od premoga 24.0 kg dušica, 1.0 kg kalija, 4.0 kg fosf. kisl.; saj od lesa 13.0 kg dušica, 24 kg kalija, 4.0 kg fosf. kisline; žaganja 6.0 kg dušica, 0.7 kg kalija, 0.4 kg fosf. kisline; pepela od listovcev 100 kg kalija, 60 kg fosf. kisline; iglovec 60 kg kalija, 45 kg fosf. kisline; izluženega pepela od lesa 15 kg kalija, 65 kg fosf. kisline; gnoja iz hleva 4.5 kg dušica, 5.2 kg kalija, 2.1 kg fosf. kisline, 710 kg vode; človeškega gnoja iz stranišča 3.5 kg dušica, 2.8 kg kalija, 2.0 kg fosf. kisline, 955 kg vode; golobjeka 17.6 kg dušica, 10.0 kg kalija, 17.8 kg fosf. kisl., 519 kg vode; kravjeka 15.4 kg dušica, 8.5 kg kalija, 15.4 kg fosf. kisline, 560 kg vode; gnojnice 1.5 kg dušica, 4.9 kg kalija, 0.1 kg fosf. kisline 982 kg vode.

2. Tvarine, katere treba večinoma nakupovati, da se gnoj zboljša, da postane kompost bolj koncentriran. 100 kg roženih opilkov 10.2 kg dušica, 5.5 kg fosforove kisline; 100 kg kosčene moke 3.8 kg dušica, 23.2 kg fosf. kisline, 0.2 kg kalija; 100 kg volneni odpadki 5.2 kg dušica, 1.3 kg fosf. kisline, 0.3 kg kalija; 100 kg žvepleno-kisli amonijak 20 kg dušica; 100 kg kajnit do 16 kg kalija itd. (Dalje prih.)

Žitne cene v Mariboru od 5. do 12. jan. 1895. Po hektolitrih: pšenica 5 fl. 40 kr., rž 4 fl. 10 kr., ječmen 4 fl. 20 kr., oves 3 fl. 20 kr., turšica ali koruza 5 fl. 30 kr., proso 4 fl. 50 kr., ajda 4 fl. 20 kr. in fižol 7 fl. 30 kr.

Sejmovi. Dne 19. januarija v Poličanah (svinjski sejem). Dne 21. januarija v Arnožu, pri Sv. Lenartu v Slov. gor., pri Sv. Mohorju blizu Rogateca, v Teharji in Marenbergu. Dne 22. januarija v Mozirju in na Bizelskem. Dne 23. januarija v Imenem (svinjski sejem). Dne 24. januarija v Teharji, na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem) in v Koprivnici. Dne 25. januarija v Studenicah in v Slov. Gradcu.

Dopisi.

Iz Gornje Radgone. (Bralno društvo o.) Veselica, katero je priredilo bralno društvo dne 30. dec., obnesla se je jako povoljno. Posebno je tombola lepo